

gon aránylag elfogadható volt. Az árszítási program elfogadását és különösen az 1942. márciusi első deportálásokat követően nagyszámú (többségében magyar ajkú) szlovák zsidó keresett és talált menedéket Magyarországon. 1943 novemberére számuk mintegy 8000-re nőtt (ami Szlovákia teljes zsidó lakosságának közel 10%-a).

Magyarország német megszállásáig a szlovák zsidók az országban elviselhető körülmények között éltek. Élvezték a magyar állam védelmét, a belügyminiszter Keresztes-Fischer Ferenc rokonszenvét és a magyar zsidó közösség támogatását. A megszállás után sorsuk összefonódott a magyar zsidókéval. Noha a szlovák kormány színleg a védelmükre kelt, valójában csak néhány „értékes” zsidóról kívánt gondoskodni (lásd a 27. fejezetet). Amikor viszont a deportálások felfüggesztése nyomán Szlovákiában stabilizálódott a helyzet, paradox módon éppen ez az ország nyújtott átmeneti menedéket nemcsak az onnan származó menekülteknek, hanem sok magyar zsidónak is.

Szlovákia: az ideiglenes menedék

Szem előtt tartva a két ország zsidókkal szembeni magatartásában beállott fordulatot, a Birodalmi Biztonsági Főhivatal Magyarország megszállása után haladéktalanul felhívta a pozsonyi hatóságok figyelmét arra a „veszélyre”, hogy a zsidók megpróbálják illegálisan átlépni a magyar-szlovák határt. Hasonló figyelmeztetést küldött Bukarestbe és Szófiába is.⁴⁶

Mínt hogy a szlovák kormány nem tanúsított érdeklődést külföldön élő zsidó állampolgárainak sorsa iránt, a végleges megoldás programjának sok, Magyarországra menekült szlovák zsidó esett áldozatul. Egyes menekülteknek azonban, számos magyar zsidóval együtt, sikerült illegálisan átlépniük a határt, elsősorban a kelet-szlovákiai szakaszon. Ez a tény aggodalommal töltötte el a magyarországi német hatóságokat. Június 14-én, a tömeges magyarországi deportálások csúcspontján Veessenmayer kapcsolatba lépett a német külügyminisztériummal, és kérte, hogy találkozhasson Ludinnal a két zsidó közösség likvidálásának összehangolása céljából.⁴⁷ Ribbentrop pozitív válasza még aznap megérkezett.⁴⁸ Mivel azonban a magyarországi zsidók deportálásával elfoglalt Wislicenyt és Eichmannat ezekben a napokban nem lehetett elérni, a javasolt találkozót el kellett halasztani. Aztán újra kitűzték a megbeszélést, de csak azért, hogy a nem várt magyarországi és szlovákiai fejlemények miatt megint elhalasszák. Magyarországon Horthy úgy döntött, hogy leállítja a deportálásokat. Szlovákiában pedig a tengely katonai helyzetének romlása, a szovjet csapatok gyors közeledése a szlovák partizánegységek egyre meré-